

Wielki Piątek Męki Pańskiej A – B – C

Oto drzewo Krzyża, na którym zawisło Zbawienie świata.

Pierwsze czytanie

Izajasz 52, 13 – 53, 12

Oto się powiedzie mojemu słudze, wybije się, wywyższy i wyrośnie bardzo. Jak wielu ostępiało na jego widok, tak nieludzko został oszpecony jego wygląd i postać jego była niepodobna do ludzi, tak mnogie narody się zdumieją, królowie zamkną przed nim usta, bo ujrzą coś, czego im nigdy nie opowiadano, i pojmą coś niesłychanego. Któż uwierzy temu, cośmy słyszeli? Na kim się ramię Pana objawiło? On wyrósł przed nami jak młode drzewo i jakby korzeń z wyschniętej ziemi. Nie miał on wdzięku ani też blasku, aby na niego popatrzeć, ani wyglądu, by się nam podobał. Wzgardzony i odepchnięty przez ludzi, mąż boleści, oswojony z cierpieniem, jak ktoś, przed kim się twarze zakrywa, wzgardzony tak, iż mieliśmy go za nic. Lecz on się obarczył naszym cierpieniem, on dźwigał nasze boleści, a myśmy go uznali za skazańca, chłostanego przez Boga i zdeptanego. Lecz on był przebity za nasze grzechy, zdruzgotany za nasze winy. Spadła nań chłosta zbawienna dla nas, a w jego ranach jest nasze zdrowie. Wszyscyśmy pobłędzili jak owce, każdy z nas obrócił się ku własnej drodze; a Pan zwałił na niego winy nas wszystkich. Dręczono go, lecz sam się dał gnębić, nawet nie otworzył ust swoich. Jak baranek na rzeź prowadzony, jak owca niema wobec strzygących ją, tak on nie otworzył ust swoich. Po udręce i sądzie został usunięty; a kto się przejmuje jego losem? Tak! Zgładzono go z krainy żyjących; za grzechy mego ludu został zbity na śmierć. Grób mu wyznaczono między bezbożnymi i w śmierci swej był na równi z bogaczem, chociaż nikomu nie wyrządził krzywdy i w jego ustach kłamstwo nie powstało. Spodobało się Panu zmiążyć go cierpieniem. Jeśli wyda swe życie na ofiarę za grzechy, ujrzy potomstwo, dni swe przedłuży, a wola Pana spełni się przez niego. Po udrękach swej duszy ujrzy światło i nim się nasyci. Zaczny mój sługa usprawiedliwi wielu, ich nieprawości on sam dźwigać będzie. Dlatego w nagrodę przydzielę mu tłumy i posiadzie możnych jako zdobycz, za to, że siebie na śmierć ofiarował i policzony został pomiędzy przestępców. A on poniósł grzechy wielu i oręduje za przestępcami.

Drugie czytanie

Hebrajczyków 4, 14-16; 5, 7-9

Mając arcykapłana wielkiego, który przeszedł przez niebiosy, Jezusa, Syna Bożego, trwajmy mocno w wyznawaniu wiary. Nie takiego bowiem mamy arcykapłana, który by nie mógł współczuć naszym słabościom, lecz doświadczonego we wszystkim na nasze podobieństwo, z wyjątkiem grzechu. Przybliżmy się więc z ufnością do tronu łaski, abyśmy otrzymali miłosierdzie i znaleźli łaskę w stosownej chwili. Chrystus bowiem z głośnym wołaniem i płaczem za dni ciała swego zanosił gorące prośby do Tego, który mógł Go wybawić od śmierci, i został wysłuchany dzięki swej uległości. A chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał. A gdy wszystko wykonał, stał się sprawcą zbawienia wiecznego dla wszystkich, którzy Go słuchają.

Pojmanie Jezusa

Po wieczery Jezus wyszedł z uczniami swoimi za potok Cedron. Był tam ogród, do którego wszedł On i Jego uczniowie. Także i Judasz, który Go wydał, znał to miejsce, bo Jezus i uczniowie Jego często się tam gromadzili. Judasz otrzymawszy kohortę oraz strażników od arcykapłanów i faryzeuszów, przybył tam z latarniami, pochodniami i bronią. A Jezus wiedząc o wszystkim, co miało na Niego przyjść, wyszedł naprzeciw i rzekł do nich: "Kogo szukacie?" Odpowiedzieli Mu: "Jezusa z Nazaretu". Rzekł do nich Jezus: "Ja jestem". Również i Judasz, który Go zdradził, stał między nimi. Skoro więc rzekł do nich: "Ja jestem", cofnęli się i upadli na ziemię. Powtórnie ich zapytał: "Kogo szukacie?" Oni zaś powiedzieli: "Jezusa z Nazaretu". Jezus odrzekł: "Powiedziałem wam, że Ja jestem. Jeżeli więc Mnie szukacie, pozwólcie tym odejść". Stało się tak, aby się wypełniło słowo, które wypowiedział: Nie utraciłem żadnego z tych, których Mi dałeś. Wówczas Szymon Piotr, mając przy sobie miecz, dobył go, uderzył sługę arcykapłana i odciął mu prawe ucho. A słudze było na imię Malchos. Na to rzekł Jezus do Piotra: "Schowaj miecz do pochwy. Czyż nie mam pić kielicha, który Mi podał Ojciec?"

Przed Annaszem. Zaparcie się Piotra

Wówczas kohorta oraz trybun razem ze strażnikami żydowskimi pojмали Jezusa, związali Go, i zaprowadzili najpierw do Annasza. Był on bowiem teściem Kajfasza, który owego roku pełnił urząd arcykapłanski. Właśnie Kajfasz poradził Żydom, że warto, aby jeden człowiek zginął za naród. A szedł za Jezusem Szymon Piotr razem z innym uczniem. Uczeń ten był znany arcykapłanowi i dlatego wszedł za Jezusem na dziedziniec arcykapłana, podczas gdy Piotr zatrzymał się przed bramą na zewnątrz. Wszedł więc ów drugi uczeń, znany arcykapłanowi, pomówił z odźwierną i wprowadził Piotra do środka. A służąca odźwiernia rzekła do Piotra: "Czy może i ty jesteś jednym spośród uczniów tego człowieka?" On odpowiedział: "Nie jestem". A ponieważ było zimno, strażnicy i słudzy rozpaliwszy ognisko stali przy nim i grzali się. Wśród nich stał także Piotr i grzał się. Arcykapłan więc zapytał Jezusa o Jego uczniów i o Jego naukę. Jezus mu odpowiedział: "Ja przemawiałem jawnie przed światem. Uczylem zawsze w synagodze i w świątyni, gdzie się gromadzą wszyscy Żydzi. Potajemnie zaś nie uczyłem niczego. Dlaczego Mnie pytasz? Zapytaj tych, którzy słyszeli, co im mówiłem. Oto oni wiedzą, co powiedziałem". Gdy to powiedział, jeden ze sług obok stojący spoliczkował Jezusa, mówiąc: "Tak odpowiadasz arcykapłanowi?" Odrzekł mu Jezus: "Jeżeli źle powiedziałem, udowodnij, co było złego. A jeżeli dobrze, to dlaczego Mnie bijesz?" Następnie Annasz wysłał Go zwiazanego do arcykapłana Kajfasza. A Szymon Piotr stał i grzał się. Powiedzieli wówczas do niego: "Czy i ty nie jesteś jednym z Jego uczniów?" On zaprzeczył mówiąc: "Nie jestem". Jeden ze sług arcykapłana, krewny tego, któremu Piotr odciął ucho, rzekł: "Czyż nie ciebie widziałem razem z Nim w ogrodzie?" Piotr znowu zaprzeczył i natychmiast kogut zapał.

Przed Piłatem

Od Kajfasza zaprowadzili Jezusa do pretorium. A było to wczesnym rankiem. Oni sami jednak nie weszli do pretorium, aby się nie skalać, lecz aby móc spożywać Paschę. Dlatego Piłat wyszedł do nich na zewnątrz i rzekł: "Jaką skargę wnosicie przeciwko temu człowiekowi?" W odpowiedzi rzekli do niego: "Gdyby to nie był złoczyńca, nie wydalibyśmy Go tobie". Piłat więc rzekł do nich: "Weźcie Go wy i osądźcie według swojego prawa". Odpowiedzieli mu Żydzi: "Nam nie wolno nikogo zabić". Tak miało się spełnić słowo Jezusa, w którym zapowiedział, jaką śmiercią miał umrzeć.

Przesłuchanie

Wtedy powtórnie wszedł Piłat do pretorium, a przywoławszy Jezusa rzekł do Niego: "Czy Ty jesteś królem żydowskim?" Jezus odpowiedział: "Czy to mówisz od siebie, czy też inni powiedzieli ci o Mnie?" Piłat odparł: "Czy ja jestem Żydem? Naród Twój i arcykapłani wydali mi Ciebie. Coś uczynił?" Odpowiedział Jezus: "Królestwo moje nie jest z tego świata. Gdyby królestwo moje było z tego świata, słudzy moi biliby się, abym nie został wydany Żydom. Teraz zaś królestwo moje nie jest stąd". Piłat zatem powiedział do Niego: "A więc jesteś królem?" Odpowiedział Jezus: "Tak,

jestem królem. Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, słucha mojego głosu". Rzekł do Niego Piłat: "Cóż to jest prawda?" To powiedziawszy wyszedł powtórnie do Żydów i rzekł do nich: "Ja nie znajduję w Nim żadnej winy. Jest zaś u was zwyczaj, że na Paschę uwalniam wam jednego więźnia. Czy zatem chcecie, abym wam uwolnił króla żydowskiego?" Oni zaś powtórnie zawołali: "Nie Tego, lecz Barabasa!" A Barabasz był zbrodniarzem.

"Oto człowiek"

Wówczas Piłat wziął Jezusa i kazał Go ubiczować. A żołnierze upłótszy koronę z cierni, włożyli Mu ją na głowę i okryli Go płaszczem purpurowym. Potem podchodzili do Niego i mówili: "Witaj, królu żydowski!" I policzkowali Go. A Piłat ponownie wyszedł na zewnątrz i przemówił do nich: "Oto wyprowadzam Go do was na zewnątrz, abyście poznali, że ja nie znajduję w Nim żadnej winy". Jezus więc wyszedł na zewnątrz, w koronie cierniowej i płaszczu purpurowym. Piłat rzekł do nich: "Oto człowiek". Gdy Go ujrzeni arcykapłani i słudzy, zawołali: "Ukrzyżuj! Ukrzyżuj!" Rzekł do nich Piłat: "Weźcie Go i sami ukrzyżujcie! Ja bowiem nie znajduję w Nim winy". Odpowiedzieli mu Żydzi: "My mamy Prawo, a według Prawa powinien On umrzeć, bo sam siebie uczynił Synem Bożym". Gdy Piłat usłyszał te słowa, uląkł się jeszcze bardziej. Wszedł znów do pretorium i zapytał Jezusa: "Skąd Ty jesteś?" Jezus jednak nie dał mu odpowiedzi. Rzekł więc Piłat do Niego: "Nie chcesz mówić ze mną? Czy nie wiesz, że mam władzę uwolnić Ciebie i mam władzę Ciebie ukrzyżować?" Jezus odpowiedział: "Nie miałbyś żadnej władzy nade Mną, gdyby ci jej nie dano z góry. Dlatego większy grzech ma ten, który Mnie wydał tobie." Odtąd Piłat usiłował Go uwolnić. Żydzi jednak zawołali: "Jeżeli Go uwolnisz, nie jesteś przyjacielem Cezara. Każdy, kto się czyni królem, sprzeciwia się Cesarowi".

Wyrok

Gdy więc Piłat usłyszał te słowa, wyprowadził Jezusa na zewnątrz i zasiadł na trybunale, na miejscu zwanym Litostrotos, po hebrajsku Gabbata. Był to dzień przygotowania Paschy, około godziny szóstej. I rzekł do Żydów: "Oto król wasz!" A oni krzyczeli: "Precz! Precz! Ukrzyżuj Go!" Piłat rzekł do nich: "Czyż króla waszego mam ukrzyżować?" Odpowiedzieli arcykapłani: "Poza cezarem nie mamy króla". Wtedy wydał im Jezusa, aby Go ukrzyżowano.

Ukrzyżowanie

Zabrali zatem Jezusa. A On sam dźwigając krzyż wyszedł na miejsce zwane Miejscem Czaszki, które po hebrajsku nazywa się Golgota. Tam Go ukrzyżowano, a z Nim dwóch innych, z jednej i drugiej strony, pośrodku zaś Jezusa. Wypisał też Piłat tytuł winy i kazał go umieścić na krzyżu. A było napisane: Jezus Nazarejczyk, król żydowski. Ten napis czytało wielu Żydów, ponieważ miejsce, gdzie ukrzyżowano Jezusa, było blisko miasta. A było napisane w języku hebrajskim, łacińskim i greckim. Arcykapłani żydowscy mówili do Piłata: "Nie pisz: Król żydowski, ale że On powiedział: jestem królem żydowskim". Odparł Piłat: "Com, napisał, napisałem". Żołnierze zaś, gdy ukrzyżowali Jezusa, wzięli Jego szaty i podzielili na cztery części, dla każdego żołnierza po części; wzięli także tunikę. Tunika zaś nie była szyta, ale cała tkana od góry do dołu. Mówili więc między sobą: "Nie rozdierajmy jej, ale rzućmy o nią losy, do kogo ma należeć". Tak miały się wypełnić słowa Pisma: Podzielili między siebie moje szaty, a los rzucili o moją suknię. To właśnie uczynili żołnierze.

Ostatnie słowa

A obok krzyża Jezusowego stały: Matka Jego i siostra Matki Jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena. Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: "Niewiasto, oto syn twój". Następnie rzekł do ucznia: "Oto matka twoja". I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie.

Śmierć Jezusa

Potem Jezus świadom, że już wszystko się dokonało, aby się wypełniło Pismo, rzekł: "Pragnę". Stało tam naczynie pełne octu. Nałożono więc na hizop gąbkę pełną octu i do ust Mu podano. A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: "Wykonało się"! I skłoniwszy głowę wyzionął ducha.

Przebicie serca

Był to dzień przygotowania; aby zatem ciała nie pozostawały na krzyżu w szabat – ów bowiem dzień szabatu był wielkim świętem – Żydzi prosili Piłata, aby ukrzyżowanym połamano golenie i usunięto ich ciała. Przyszli więc żołnierze i połamali golenie tak pierwszemu, jak i drugiemu, którzy z Nim byli ukrzyżowani. Lecz kiedy podeszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie łamali Mu goleni, tylko jeden z żołnierzy, włócznią przebił Mu bok i natychmiast wypłynęła krew i woda. Zaświadczył to ten, który widział, a świadectwo jego jest prawdziwe. On wie, że mówi prawdę, abyście i wy wierzyli. Stało się to bowiem, aby się wypełniło Pismo: Kości Jego nie będą łamane. I znowu na innym miejscu mówi Pismo: Będą patrzeć na Tego, którego przebodli.

Złożenie do grobu

Potem Józef z Arymatei, który był uczniem Jezusa, lecz ukrytym z obawy przed Żydami, poprosił Piłata, aby mógł zabrać ciało Jezusa. A Piłat zezwolił. Poszedł więc i zabrał Jego ciało. Przybył również i Nikodem, ten, który po raz pierwszy przyszedł do Jezusa w nocy, i przyniósł około stu funtów mieszaniny mirry i aloesu. Zabrali więc ciało Jezusa i obwiązali je w płótna razem z wonnościami, stosownie do żydowskiego sposobu grzebania. A na miejscu, gdzie Go ukrzyżowano, był ogród, w ogrodzie zaś nowy grób, w którym jeszcze nie złożono nikogo. Tak to więc ze względu na żydowski dzień Przygotowania złożono Jezusa, bo grób znajdował się w pobliżu.

Pozostawić

Liturgia rozpoczyna się głębokim milczeniem. Jedyne w postawie wewnętrznego przygnięcia i zaniemówienia możemy celebrować tajemnicę naszego zbawienia. Taka sceneria przygotowuje nas na wsłuchanie się w słowa proroka Izajasza: "On się obarczył naszym cierpieniem, on dźwigał nasze boleści, w jego ranach jest nasze uzdrowienie" (Iz 53,4n). Jezusowe ponizienie i wyszydzenie, Jego słabości i klęska, Jego opuszczenie i zwątpienie – to są Jego rany a jednocześnie także nasze. Są one także tymi ranami, przez które zostaliśmy zbawieni.

W opisie Męki Jan przedstawia świat pełen oskarżeń winy, zdrady, wyszydzenia i złośliwej satysfakcji. We wszystkie te schorowane sytuacje wniknął Chrystus; On podniósł na krzyż wszystkie te nasze rany i naszego świata, i tam oczyścił z nich świat.

Reakcją Kościoła na przesłanie Pasji są wielkie prośby, w których próbuje wypowiedzieć potrzeby wszystkich obszarów świata przed Bogiem. Poprzez milczące ukłęknięcie wyrażamy solidarność z tymi, za których się modlimy.

Na zakończenie adorujemy krzyż, na którym miłość Boga zostaje objawiona w sposób najbardziej widoczny. Na krzyżu Jezus rozciąga swoje ramiona – w postawie miłości, która umie pozostawić i uwolnić. Umiejętność pozostawienia w niezliczonych małych krokach jest zadaniem naszego życia – jako nawiązanie łączności z własnym umieraniem – ostatnim wielkim pozostawieniem. W rozciągnięciu ramion dostrzegamy miłość, która się oddaje, aby ktoś inny miał życie, która się rozdaje, aby inni mogli rozkwitnąć, która angażuje się dla innych, aby udało się im życie.

Przygwożdżonymi ramionami Jezus wyraża całkowite i bezbronne wystawienie siebie na szyderstwa i ciosy świata. On jednak ufa, że w takiej bezsilności może pokonać szyderstwa swoją miłością. Gdy jako ostatnie swoje słowa wypowiada "Wypełniło się", wówczas wyraża, że miłość w swej bezsilności potężniejsza jest niż wszelka władza i przemoc tego świata.

Przebite serce mówi, że nie ma miłości bez bólu. Jeśli otwieramy się na ludzi, jesteśmy często ranieni; zranienia i rozczarowania dotyczą nas aż w samo serce. Lecz miłość, którą ono okazuje, nawet miłowanie nieprzyjaciół, jest właśnie w swojej bezsilności i narażeniu na zranienia silniejsza niż wszelka nienawiść obecna w świecie. Gdy jesteśmy w stanie kochać naszych nieprzyjaciół, wówczas mogą oni nas, co prawda, ranić, ale nie będą nad nami panować.

Krzyż jest dla nas również symbolem zbawienia, gdyż jest symbolem stawania się sobą. Każdy człowiek na drodze do pełni odczuwa, że taka droga oznacza niesienie krzyża. Narażeni jesteśmy na pokusę uciekania od cierpienia. Jednak tylko przez dźwiganie go w postawie przyjmowania przeciwstawności w nas obecnych, może ono zostać pokonane. Obrzęd adoracji krzyża może nam dopomóc w powierzeniu siebie Bogu, aby przez Niego dokonano się uzdrowienie naszych ran.

(na podstawie: A. Grün / M. Reepen, "Heilendes Kirchenjahr")